

Wat weten we uit onderzoek over ouder worden & autisme?

Hilde M. Geurts
@dutcharc

REACH-AUT
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
d'Arc
AUTISM & ADHD RESEARCH CENTER

Geurts NVA congres 2017

"Conclusies"

1. Ouderen minder psychische problemen.
2. Weinig aanwijzingen voor versnelde cognitieve achteruitgang, toch kunnen mensen op jongere leeftijd al cognitief oud lijken.
3. Het verouderingsonderzoek bij autisme = zeer jong dus oppassen met conclusies.
4. Kennis over kinderen nodig om wat we zien op oudere leeftijd goed te interpreteren.

Geurts NVA congres 2017

Wat?

- Achtergrond
 - Waarom & hoe?
- Autisme op latere leeftijd
 - Psychische problemen
 - Cognitie
 - Hersenen
- Conclusies

Geurts NVA congres 2017

Intermezzo: Wat is oud?

- Wie ziet zichzelf als jong?
- Wie als iemand van middelbare leeftijd?
- Wie als oud?

- Wanneer wordt iemand oud gevonden? +/- 64
- Wanneer is iemand niet meer jong? +/- 42

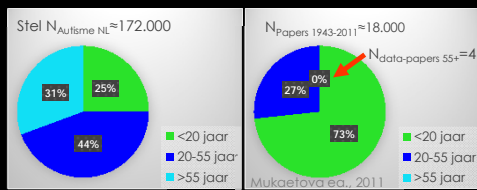
Waarom?

- +/- 75 jaar geleden:
 - Beschrijving van 11 kinderen (Kanner, 1943).
 - "Beschrijving" 200 jongens (Asperger, 1944).
- Nu:
 - Groepen mensen met diagnose in kindertijd die 55+ zijn.
 - Groepen mensen met diagnose in late volwassenheid.

Waarom?

- Onderzoek vooral bij kinderen, tieners & jong volwassenen.

Toekomstperspectief?

👤 Waarom?

• Mogelijke verouderingspatronen...

1

Versneld

Jong → Oud

2

Gelijk

Jong → Oud

3

Beschermend

Jong → Oud

Controles

Autisme

Geurts NVA congres 2017

👤 Waarom?

Croen ea., 2015 (USA: leeftijd 18-65+)

Kanker

Infecties

Parkinsonisme

Epilepsie

Hart & vaat

Dementie

N Autisme = 1507
N Controles = 150.700

Rol verstandelijke beperking?
 Rol medicatie?

Geurts NVA congres 2017

👤 Waarom?

- Dementie vaker bij autisme voor?
 - Studie Kats ea., (2013) Deze studie: Nee
 - 30-60 jaar
 - N alleen verstandelijke beperking (VB) = 4551
 - N verstandelijke beperking + autisme = 438
- Parkinson(isme) door medicatie?
 - Studie Starkstein ea., (2015) Deze studie: Nee
 - 40-71 jaar
 - N autisme = 55
 - Meerderheid VB (>85%)

!= diagnoses >20 jaar geleden vastgesteld.
 != toen andere criteria diagnose.

Geurts NVA congres 2017

Hoe?

Afgeronde cross-sectionele studie (VIDI 2011-2016)

Autisme	N=241	N=118	N=51
Controle	N=199	N=167	N=49

- o Leeftijd van 19 tot 79 jaar
- o Man:Vrouw = +/- 2:1
- o IQ>80
- o (zeer) goed opgeleid
- o 43% werkeloos

Geurts NVA congres 2017

Psychische problemen

Resultaten vragenlijst en interview 1

Lever & Geurts (2016)	AUT-CON
Angst Stemming ADHD Somatiek Slaapproblemen	AUTISME> CONTROLES

Andere diagnose naast autisme bij 79%

1. Stemming (57%)
2. Angst (54%)
3. ADHD (31%)

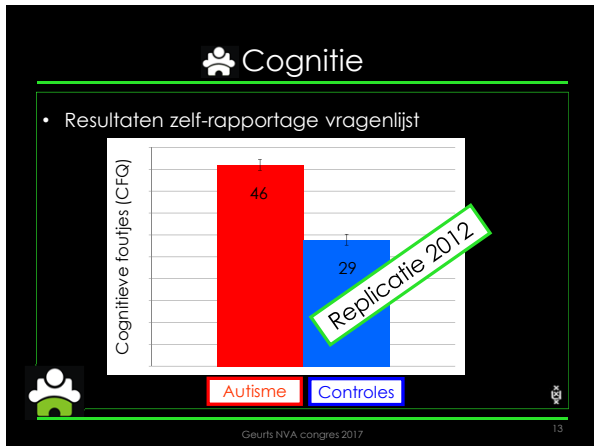
Geurts NVA congres 2017

Psychische problemen

Resultaten vragenlijst en interview 2

Probleem	Jong	Midden	Oud
Stemming	~52%	~75%	~45%
Angst	~65%	~55%	~42%
ADHD	~30%	~32%	~28%
Sociale angst	~22%	~22%	~5%

Geurts NVA congres 2017

Cognitie

- Resultaten testen ($\eta_p^2 = .00-.08$)

Lever & Geurts (2015) & Lever et al., (2016 a,b)	AUT-CON
Werkgeheugen	=
Afleiding negeren	=
Executieve functies	AUT<CON
Sociale situatie inschatten	AUT<CON
Onthouden woorden (kort/lang)	= / =
Onthouden plaatjes (kort/lang)	AUT>CON/ =

Geurts NVA congres 2017

Cognitie

- Resultaten testen ($\eta_p^2 = .00-.08$)

Afwezigheid van grote groepsverschillen
=

Gerepliceerd in 3 andere studies

(Lentis Groningen 2016;
GGZ Eindhoven in prep;
Kings college, in prep;
maar zie Powell, 2017)

Geurts NVA congres 2017

Cognitie

• Cognitieve verouderingspatronen...

1

Versneld

Jong → Oud

2

Gelijk

Jong → Oud

3

Beschermend

Jong → Oud

Wordt een cognitief nadeel een voordeel?

Geurts NVA congres 2017 16

Cognitie

• Cognitieve verouderingspatronen...

1

Versneld

Jong → Oud

2

Gelijk

Jong → Oud

3

Beschermend

Jong → Oud

Let op:
Gelijk achteruitgangstempo betekent dus dat iemand op jongere leeftijd pres(en)teert als ouder persoon.

Geurts NVA congres 2017 17

Hersenen

- Hersenstructuur (Koolschijn & Geurts, 2016):
Autisme = Controles
Andere relatie met leeftijd = NEE
- Hersenconnectiviteit (Koolschijn ea., 2016):
Autisme = niet Controles
Andere relatie met leeftijd = JA

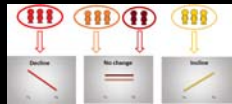
Replicatie nodig

Geurts NVA congres 2017 18

Uitdaging 1: Heterogeniteit

Zijn er (autisme) subtypes?

Informatieve voorspellers?

Uitdaging 2: Interpretatie

- Parkinsonism = 33 X zo vaak (Croen ea., 2015)
 - Wat betekent dit?
 - Hoe ziet dit er uit? Welke symptomen?
 - Is dit anders dan we bij kinderen met autisme vaker zien?
 - Is dit ook zo bij late/tegenwoordige diagnose?

- N Autism = 306 (leeftijd 50-84 [58.6] Man:Vrouw=189:117)
 - Stramheid
 - Traagheid

"Conclusies"

1. Ouderen minder psychische problemen.
2. Weinig aanwijzingen voor versnelde cognitieve achteruitgang, toch kunnen mensen op jongere leeftijd al cognitief oud lijken.
3. Het verouderingsonderzoek bij autisme = zeer jong dus oppassen met conclusies.
4. Kennis over kinderen nodig om wat te weten op oudere leeftijd goed te interpreteren.

Wordt vervolgd...

Dank aan NVA &
d'arc onderzoeksteam &

& u bedankt voor uw aandacht!

www.dutcharc.nl
@dutcharc

Geurts NVA congres 2017
